

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurzańska 93, tel. 0046 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

poprzedni nr H-362/350

17.01.08

M.C.

Brodnica
ZHP KOP
++ Porada Konrad
ps. „Kony”

H-350/962 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Pomara, Leonard

T: M-350/962 Pom.

Brodni^{ca} ^{ZHP} ^{SP} ^{OS}

I./1. Relacja k. 4 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 2 s. 1-2

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 5 s. 1-5

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) 2. E. Zawackie i Fundacje, k. 6 s. 1-6

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 15

VI. Fotografie *dziesiąt ikonografii*

I/1. Relacja:

1. Relacja Komradów Porady 2
18.01.1991, napis onygn. + kserokop. k. 4 s. 1-4

R e l a c j a

- 1 Nazwisko, imiona: PORADA Konrad
 - 2 Data i miejsce urodzenia: 6 luty 1918 r. w Brodnicy
 - 3 Imiona rodziców: Stanisław i Jadwiga z Nowińskich, rolnicy
 - 4 Obecny adres: Brodnica, ul. Sienkiewicza 3 m.5, tel. 2551
 - 5 Wykształcenie: niepełne średnie - 7-klasowa szkoła podstawowa, trzyletnia szkoła zawodowa
 - 6 Przebieg pracy zawodowej i ewentualna działalność społeczna do 1 września 1939 roku: od sierpnia 1932 do kwietnia 1935 kancelaria adwokacka Kazimierza Rozwadowskiego w Brodnicy, od kwietnia 1935 do 1 września 1939 Komunalna Kasa Oszczędności miasta Brodnicy. Od 1930 roku Związek Harcerstwa Polskiego - od 1938 podharcemistrz
 - 7 Stosunek do służby wojskowej w 1939 roku: poborowy z kategorią A
 - 8 Udział w kampanii wrześniowej 1939 roku: od połowy sierpnia 1939 r. byłem komendantem Pogotowia Wojennego Harcerzy, którego celem była praca na rzecz Obrony Narodowej w rejonie Tamy Brodzkiej koło Brodnicy. Od 1 września 1939 pełniłem funkcję kuriera dostarczającego rozkazy do poszczególnych oddziałów ON w powiecie brodnickim. Jako żołnierz w kampanii wrześniowej udziału nie brałem.
 - 9 Krótki życiorys okupacyjny: mieszkałem w Brodnicy, ul. Przedzamcze 1, kawaler, praca w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Brodnicy do maja 1940, od maja 1940 w oddziale tej Kasy w Jabłonowie do października 1942, w dniu 16 października 1942 powołany zostałem do armii niemieckiej, gdzie na przeszkoleniu przebywałem w miejscowości Bocholt /Westfalia/ do października 1943, kiedy zostałem wysłany do Włoch - we Włoszech byłem na froncie do stycznia 1944. Wówczas udało mi się przejść na stronę aliantów. W dniu 12 kwietnia 1944r. zostałem wcielony do 7 Dywizji II Korpusu w miejscowości San Basilio - Włochy. Brałem udział jako żołnierz 3 Dywizji Karpackiej w kampanii nad Adriatykiem kierunku Ankona. W dniu 5 lipca 1944 zostałem ciężko ranny pod Osimo. Od 5 lipca 1944 do 2 lutego 1945 przebywałem w Szpitalu Wojennym Nr 1 w Cassa Masima. Po wyjściu ze szpitala wojennego stanęłem przed komisją wojskową, która przyznała mi kategorię D. Od 1 maja 1945 pracowałem jako żołnierz w archiwum i muzeum polowym nr 1 w Neapolu. Otrzymałem Krzyż ~~W~~ lecznych.
- Działalność okupacyjna: Na przełomie 1939/1940 instruktorzy ~~o~~ harcerze brodnicki zostali włączeni do konspiracji. - Organizacja "Grunwald" - Szare Szeregi. W połowie stycznia 1940 harcemistrz Jerzy Łendzion zaprosił na zebranie w moim mieszkaniu w Brodnicy ul. Przedzamcze 1 następujących druhów: hm Jerzy Łendzion, hm Ludwik Grzemski, phm Konrad Porada i HO Marian Sobociński. Zostaliśmy poinformowani, że harcerstwo podejmuje podziemną walkę z okupantem i zapytani czy chcemy w tym brać udział. Po wyrażeniu zgody złożyliśmy przysięgę na ręce hm Jerzego Łendziona. Na zebraniu tym zostaliśmy mianowani "piątkowymi". W dniu 18 marca 1940 ukrył się

2

w moim mieszkaniu hm Jerzy Lendzion, którego poszukiwało od rana gestapo. Po aresztowaniu w/w w moim mieszkaniu zostało ono zrewidowane i opieczątowane. Razem z J. Lendzionem zabrano również moją gospodynię Martę Konkolewską do siedziby SS. W tym samym czasie został aresztowany Marian Sobociński w mieszkaniu swojej matki w Brodnicy przy ulicy Kamionka, a po południu zostałem aresztowany ja w lokalu KKO w Brodnicy. Po przewiezieniu mnie do siedziby SS przy ulicy Ogrodowej zostałem wtrącony do piwnicy i po pewnym czasie zorientowałem się, że jest tam również Marian Sobociński, Marta Konkolewska, natomiast Jerzego Lendziona poddawano przesłuchaniom w biurze. Około godz. 7,00 wieczorem zwolniono Martę Konkolewską /miała ok. 70 lat/, natomiast Jerzego Lendziona, Mariana Sobocińskiego i mnie odprowadzono do miejscowego więzienia przy ulicy Sądowej umieszczając każdego z nas w osobnej celi. Na drugi dzień zostaliśmy przeprowadzeni z więzienia do siedziby SS i rozmieszczeni każdy w osobnej piwnicy. Korzystając z chwilowej nieobecności strażnika zdążyliśmy porozumieć się z Jerzym Lendzionem, który dokładnie poinformował nas co o nas zeznał. W tym samym dniu przedpołudniem wezwano na przesłuchanie najpierw Remona Mariana Sobocińskiego, a następnie mnie. Dzięki szczegółom, o których poinformował nas Jerzy Lendzion, zeznania nasze były zgodne z zeznaniami jego złożonymi w poprzednim dniu. Około południa zostaliśmy zwolnieni. Po upływie kilku miesięcy podjęliśmy w ramach "piątki" dalszą pracę konspiracyjną, ale bez dalszych kontaktów z zewnątrz. Działaliśmy pod pseudonimem "Kony".

- 10 Okres pookupacyjny: Do października 1946 pracowałem w muzeum i archiwum polowym nr 1 w Neapolu. W październiku 1946 zostałem wysłany do Anglii, gdzie częściowo w/w muzeum oraz archiwum zostało przeniesione. Gdy już całe muzeum i archiwum z obsadą znalazło się w obozie Foxley koło Hereford /Anglia/ podjęliśmy normalną pracę. W lutym 1947 r. zgłosiłem chęć powrotu do kraju i dnia 23 czerwca 1947 znalazłem się w Brodnicy. Po powrocie podjąłem pracę w KKO miasta Brodnicy oddział w Jabłonowie, następnie pracowałem w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, a od maja 1948 do 31 grudnia 1981 w Narodowym Banku Polskim w Brodnicy. Z dniem 1 stycznia 1982 przeszedłem na emeryturę.

Praca społeczna: zaraz po powrocie do kraju zgłosiłem się do pracy harcerskiej. Komendantem brodnickiego hufca był wówczas hm Ludwik Grzemiński, który powierzył mi funkcję skarbnika hufca. Praca nasza przerwana w roku 1948. Na początku 1957 roku włączyłem się znowu do odrodzonego ZHP i przez jakiś czas prowadziłem drużynę instruktorską.

Konrad Porada
.....
/Konrad Porada/

Relacja w piśmie nr 18-01-91

R e l a c j a

- 1 Nazwisko, imiona: PORADA Konrad
 - 2 Data i miejsce urodzenia: 6 luty 1918 r. w Brodnicy
 - 3 Imiona rodziców: Stanisław i Jadwiga z Nowińskich, rolnicy
 - 4 Obecny adres: Brodnica, ul. Sienkiewicza 3 m.5, tel. 2551
 - 5 Wykształcenie: niepełne średnie - 7-klasowa szkoła podstawowa, trzyletnia szkoła zawodowa
 - 6 Przebieg pracy zawodowej i ewentualna działalność społeczna do 1 września 1939 roku: od sierpnia 1932 do kwietnia 1935 kancelaria adwokacka Kazimierza Rozwadowskiego w Brodnicy, od kwietnia 1935 do 1 września 1939 Komunalna Kasa Oszczędności miasta Brodnicy. Od 1930 roku Związek Harcerstwa Polskiego - od 1938 podharcistrz
 - 7 Stosunek do służby wojskowej w 1939 roku: poborowy z kategorią A
 - 8 Udział w kampanii wrześniowej 1939 roku: od połowy sierpnia 1939 r. byłem komendantem Pogotowia Wojennego Harcerzy, którego celem była praca na rzecz Obrony Narodowej w rejonie Tamy Brodzkiej koło Brodnicy. Od 1 września 1939 pełniłem funkcję kuriera dostarczającego rozkazy do poszczególnych oddziałów ON w powiecie brodnickim. Jako żołnierz w kampanii wrześniowej udziału nie brałem.
 - 9 Krótki życiorys okupacyjny: mieszkałem w Brodnicy, ul. Przedzamcze 1, kawaler, praca w Komunalnej Kasie Oszczędności miasta Brodnicy do maja 1940, od maja 1940 w oddziale tej Kasy w Jabłonowie do października 1942, w dniu 16 października 1942 powołany zostałem do armii niemieckiej, gdzie na przeszkoleniu przebywałem w miejscowości Bocholt /Westfalia/ do października 1943, kiedy zostałem wysłany do Włoch - we Włoszech byłem na froncie do stycznia 1944. Wówczas udało mi się przejść na stronę aliantów. W dniu 12 kwietnia 1944r. zostałem wcielony do 7 Dywizji II Korpusu w miejscowości San Basilio - Włochy. Brałem udział jako żołnierz 3 Dywizji Karpackiej w kampanii nad Adriatykiem kierunku Ankona. W dniu 5 lipca 1944 zostałem ciężko ranny pod Osimo. Od 5 lipca 1944 do 2 lutego 1945 przebywałem w Szpitalu Wojennym Nr 1 w Cassa Masima. Po wyjściu ze szpitala wojennego stanęłem przed komisją wojskową, która przyznała mi kategorię D. Od 1 maja 1945 pracowałem jako żołnierz w archiwum i muzeum polowym nr 1 w Neapolu. Otrzymałem Krzyż Walecznych.
- Działalność okupacyjna: Na przełomie 1939/1940 instruktorzy i harcerze brodnicki zostali włączeni do konspiracji. - Organizacja "Grunwald" - Szare Szeregi. W połowie stycznia 1940 harcmistrz Jerzy Łendzion zaprosił na zebranie w moim mieszkaniu w Brodnicy ul. Przedzamcze 1 następujących druhów: hm Jerzy Łendzion, hm Ludwik Grzemski, phm Konrad Porada i HO Marian Sobociński. Zostaliśmy poinformowani, że harcerstwo podejmuje podziemną walkę z okupantem i zapytani czy chcemy w tym brać udział. Po wyrażeniu zgody złożyliśmy przysięgę na ręce hm Jerzego Łendziona. Na zebraniu tym zostaliśmy mianowani "piątkowymi". W dniu 18 marca 1940 ukrył się

4.

w moim mieszkaniu hm Jerzy Lendzion, którego poszukiwało od rana gestapo. Po aresztowaniu w/w w moim mieszkaniu zostało ono zrewidowane i opieczetowane. Razem z J. Lendzionem zabrano również moją gospodynię Martę Konkolewską do siedziby SS. W tym samym czasie został aresztowany Marian Sobociński w mieszkaniu swojej matki w Brodnicy przy ulicy Kamionka, a po południu zostałem aresztowany ja w lokalu KKO w Brodnicy. Po przewiezieniu mnie do siedziby SS przy ulicy Ogrodowej zostałem wtrącony do piwnicy i po pewnym czasie zorientowałem się, że jest tam również Marian Sobociński, Marta Konkolewska, natomiast Jerzego Lendziona poddawano przesłuchaniom w biurze. Około godz. 7,00 wieczorem zwolniono Martę Konkolewską /miała ok. 70 lat/, natomiast Jerzego Lendziona, Mariana Sobocińskiego i mnie odprowadzono do miejscow go więzienia przy ulicy Sądowej umieszczając każdego z nas w osobnej celi. Na drugi dzień zostaliśmy przeprowadzeni z więzienia do siedziby SS i rozmieszczeni każdy w osobnej piwnicy. Korzystając z chwilowej nieobecności strażnika zdążyliśmy porozumieć się z Jerzym Lendzionem, który dokładnie poinformował nas co o nas zeznał. W tym samym dniu przedpołudniem wezwano na przesłuchanie najpierw Romana Mariana Sobocińskiego, a następnie mnie. Dzięki szczegółom, o których poinformował nas Jerzy Lendzion, zeznania na ze były zgodne z zeznaniami jego złożonymi w poprzednim dniu. Około południa zostaliśmy zwolnieni. Po upływie kilku miesięcy podjęliśmy w ramach "piątki" dalszą pracę konspiracyjną, ale bez dalszych kontaktów z zewnątrz. Działaliśmy pod pseudonimem "Kony".

- 10 Okres pookupacyjny: Do października 1946 pracowałem w muzeum i archiwum polowym nr 1 w Heapolu. W październiku 1946 zostałem wysłany do Anglii, gdzie częściowo w/w muzeum oraz archiwum zostało przeniesione. Gdy już całe muzeum i archiwum z obsadą znalazło się w obozie Foxley koło Hereford /Anglia/ podjęliśmy normalną pracę. W lutym 1947 r. zgłosiłem chęć powrotu do kraju i dnia 23 czerwca 1947 znalazłem się w Brodnicy. Po powrocie podjąłem pracę w KKO miasta Brodnicy' oddział w Jabłonowie, następnie pracowałem w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, a od maja 1948 do 31 grudnia 1981 w Narodowym Banku Polskim w Brodnicy. Z dniem 1 stycznia 1982 przeszedłem na emeryturę. Praca społeczna: zaraz po powrocie do kraju zgłosiłem się do pracy harcerskiej. Komendantem brodnickiego hufca był wówczas hm Ludwik Grzemski, który powierzył mi funkcję skarbnika hufca. Praca nasza przerwana w roku 1948. Na początku 1957 roku włączyłem się znowu do odrodzonego ZHP i przez jakiś czas prowadziłem drużynę instruktorską.

Konrad Porada
.....
/Konrad Porada/

Relacja wpłynęła 18-01-91

1/2 Dokumenty dotyczące reletora:
Porady Komrada

1. Oświadczenie świadka - Leszka
Zdrojewskiego - z 22.06.1976 o dsi a-
halności konspiracyjnej Komrade
Porady, kserokop. oryg. k. 1 s. 1
2. Oświadczenie świadka - Lewandow-
skiego Tadeusza - z 1 sierpnia 1976:
kserokop. oryg. k. 1 s. 2

Łódź - ul. Karłowicza, ps. "

Gdańsk

dnia 22.06. 1976 r.

"Wolność", ul. Słowacka 1/3
81 - 657

(miejscowość)

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do) ZuZ-Szare Szeregi od lutego 1940 r. w rejonie Brodnica - Gdańsk, a od 29.01.1943 r. więzienie polityczne numer 18630 Obozu Koncepcyjnego SŁUCHOP koło Gdańska, gdzie byłam więziona do świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość po-10,03,45

danych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer SJ 6153185 wydanym dnia 15.07.1967 r. przez KM SO Sopot

o ś w i a d c z a m:

że Ob. Monrad Porada syn (córka) _____
urodz. dnia 6 lutego 1918 roku w Brodnicy

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): 2 lat przedwojennych od 1929 r. jako członek i działacz Związku Harcerstwa Polskiego - Komenda Hufca w Brodnicy, zaś od lutego 1940 r. był w gronie założycieli na terenie Brodnicy koło szarej harcerskiej organizacji "Szare Szeregi". W pierwszej fazie organizacyjnej od lutego 1940 r. był "piątkowym" mojej piątki i na jego ręce składam przysięgę.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim _____ i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Pod dowództwem wyżej wymienionego nasza "piątka" "Szarych Szeregów" zajmowała się kolportażem tajnej prasy i materiałów propagandowych, mając na celu utrzymanie ludności polskiej w odpowiedniej atmosferze przeciw okupantowi. Jednocześnie przeprowadzano szkolenie wojskowe. Następnie "piątka" otrzymała zadanie prowadzenia wywiadu wojskowego i gos odwróconego wroga w rejonie miasta i powiatu brodnickiego.

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 233 246 wydanej przez Zarząd Okręgu w Gdańsku

**ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ**
ZARZĄD
ul. Piłsudskiego 2
80-000 GDAŃSK

KIEROWNIK
Wydziału Organizacji
Zarządu Wol. ZBoWiD w Gdańsku
Władysław Zaczepnik

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

II. Materiały uzupełniające relacje:
Porada Komrad

1. Pismo J. Wultaiskiego z 26.01.2001 z uwagami do moty biograficznej w „Biuletynie” FAFAR nr 2/2000, mpis, oryg. k. 15.1
2. Pismo Fundacji w sprawie w/w moty z 6.02.2001 do J. Wultaiskiego, kopia k. 25.2-3
3. Kserokopia s. 89 z wyd. A. Gosińskiego pt. „Szare Szeregi we Pomorzu 1939-1945, Toruń 1998 k. 15.4
4. art. H. Poradek (...), Ziemia Michotowska, nr 22/232 1996, kserokop. k. 15.5

Jerzy Wultański
ul. Ceglana 24 m.42
87-300 BRODNICA

Brodnica, dnia 16 stycznia 2001

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
Wielkie Garbary 2
87-100 T O R U Ń

Pani Ella Skerska
Dokumentalistka

Wpłynęło dnia 31.1.
Ldz. 0140 POM 2001
12.42.

Szanowna Pani!

W "BIULETYNIE" nr 2/39/2000 w dziale "Odeszli od nas" na stronie 19 ukazała się notatka o śmierci Konrada Porady z Brodnicy. Zawiera ona liczne nieścisłości:

- Konrad Porada zmarł nie 15 kwietnia 2000 r., ale 4 grudnia 1996 roku. Jego pogrzeb odbył się 7 grudnia na parafialnym cmentarzu katolickim w Brodnicy.
- Podczas okupacji był członkiem Komendy Obrońców Polski założonej w Brodnicy przez Jerzego Lendziona, a powiązanej z Toruniem. Do KOP należał od stycznia 1940 do chwili aresztowania w marcu 1940 roku. Nie został więc aresztowany 18 listopada 1940 r. Z napisanego życiorysu - kopię kserograficzną załączam - nie włączył się potem do ruchu oporu. Nie podjął więc służby w AK.
- Do organizacji "Grunwald" nie należał.
- Nie należał do Szarych Szeregów, chociaż o tym w życiorysie wspomina. Po wojnie w latach stalinowskich harcerze-członkowie KOP, Związku Jaszczurczego czy "Grunwaldu" podawali, chcąc uniknąć represji, że należeli do Szarych Szeregów. Sprawę wyjaśnia Andrzej Gąsiorowski w pracy "Szare Szeregi na Pomorzu 1939-1945" /Toruń 1998, s. 87/.
- Z tytułu zbieżnych celów i dążeń KOP z Związkiem Walki Zbrojnej /od II 1942 - AK/ zapisał się do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Brodnicy.

W załączeniu kopia kserograficzna życiorysu napisanego przez Konrada Poradę, a zamieszczonego po jego śmierci w "ZM" Nr 22/23 z 22 grudnia 1996 roku oraz dwa nekrologi jemu poświęcone.

Z wyrazami szacunku

P.S. Załączam nr 1 "ZM" ze stycznia 2001 roku. Jest tam na stronie 12 mój artykuł pt. "Dr Tadeusz Pudełko". Jeżeli w ARCHIWUM są jeszcze inne o nim dane - będę wdzięczny za ich ksero dla mnie.

J. Wultański

FUNDACJA

ARCHIWUM POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ

BIURO FUNDACJI • 87-100 TORUN • UL. WIELKIE GARBARY 2 • TEL. (0-56) 65-22-186

<http://www.um.torun.pl/~archAK>, e-mail: archAK@um.torun.pl

KONTO: WIELKOPOLSKI BANK KREDYTOWY SA W TORUNIU, NR 10901506 -4675-128-00-0

kopia

Torun 06-11-2001r.

Sz. P. Jerzy Wultański

ul. Ceglana 24/42

87-300 Brodnica

Szanowny Panie

Dziękujemy Panu bardzo serdecznie za wszystkie uzupełniające uwagi dotyczące danych osobistych i konspiracyjnych Konrada Porady. Czujemy się jednak w obowiązku do podjęcia z Panem małej polemiki na temat danych zawartych w nekrologu Konrada Porady.

Dziękujemy, iż zawiadomił nas Pan o rzeczywistej dacie śmierci K.Porady. My podaliśmy ją w Biuletynie Fundacji NR2/39/2000 wg danych jakie zapisano na kopercie zwrotnej z poprzednim numerem Biuletynu 1/38/2000. Biuletyn wysyłaliśmy na adres K.Prady nieprzerwanie od 1990r. i nikt nie poinformował nas, że adresat od dłuższego czasu już nie żyje.

Jak idzie o przynależność do organizacji konspiracyjnych, to zapewne sam Pan wie, że wielu konspiratorów nie miało w ogóle pojęcia do jakiej organizacji należeli w momencie zaprzysięgania a swoją przynależność organizacyjną określali często już po wojnie na podstawie dostępnej im wiedzy historycznej. Tak mogło być również z Konradem Poradą. Dane do nekrologu zaczerpnięte zostały z jego własnej relacji z 18 I 1991r., ponadto z zeznań świadków: Tadeusza Lewandowskiego (z 9 VIII 1979r.) i Leszka Adama Zdrojewskiego (z 22 VI 1976r.). W żadnej z nich nie ma żadnej wzmianki o przynależności do KOP., mówi się natomiast o Grunwaldzie i o Szarych Szeregach. Nie zamierzamy podważać autorytetu Andrzeja Gąsiorowskiego, który jest najlepszym specjalistą jak idzie o wojenne dzieje pomorskiego harcerstwa, a na którego Pan powołuje się w swoich uzupełnieniach. Konrad Porada w życiorysie Jerzego Lendziona swojego autorstwa podaje: „Harc mistrz Jerzy Lendzion (...) W czasie okupacji - w styczniu 1940r. - zorganizował w Brodnicy Szare Szeregi (na początku: Komenda Obrońców Polski). Na pierwszym zebraniu, którego był inicjatorem, obecni byli: phm. Ludwik Grzemski, phm. Konrad Porada i H.O.Marian Sobociński. Po trzech miesiącach działalność została przerwana. Gestapo wpadło na jej trop i w marcu

1940r. aresztowało hm. Jerzego Lendziona, phm. Konrada Poradę oraz H.O.Mariana Sobocińskiego.” [teczka Jerzego Lendziona, M-986/1720]. Podając informacje musimy opierać się na materiałach, które posiadamy w zasobie archiwum i nie ukrywamy, że priorytet zwykle mają informacje pochodzące od osoby, której dotyczą, zwłaszcza jeżeli potwierdzają to inni konspiratorzy. Sprawa przynależności organizacyjnej Konrada Porady jest więc trudna do jednoznacznego określenia, poza tym, że był bezspornie członkiem konspiracji powstałej na bazie przedwojennego harcerstwa. Nikt z naszych obecnych pracowników nie miał okazji osobiście porozmawiać z Konradem Poradą na temat konspiracji.

Jak idzie o działalność po powrocie z więzienia, to Konrad Porada podaje: „Po upływie kilku miesięcy podjęliśmy w ramach „piątki” dalszą pracę konspiracyjną, ale bez dalszych kontaktów z zewnątrz. Działalem pod pseudonimem „Kony”. To znaczy, że działał on w ruchu oporu, być może współpracował z AK, o której wiadomo że scalała w swoich szeregach zarówno KOP jak i Szare Szeregi.

Data aresztowania podana jest w nekrologu błędnie. Za zwrócenie uwagi na to bardzo serdecznie Panu dziękujemy. Sprostowanie danych zamieścimy w kolejnym numerze Biuletynu.

Pozostajemy z wyrazami szacunku

dokumentaliści

Ella Skerska Mirosława Groch Michał Ojczyk

SPROSTOWANIE

Dnia 4 XII 1996r. zmarł w Brodnicy Konrad Porada. Urodzony 6 II 1918r. w Brodnicy. Harcerz, zaprzysiężony do konspiracji przez Jerzego Lendziona. Trudną do jednoznacznego określenia jest przynależność organizacyjna K.Porady. Należał do KOP lub jak sam podaje do Szarych Szeregów i "Grunwaldu". Aresztowany 15 III 1940r. Wkrótce został zwolniony i dalej był czynny w konspiracji.

Pragniemy w tym miejscu wyrazić serdeczne podziękowanie Panu Jerzemu Wultańskiemu za wszystkie sprostowania i uwagi krytyczne nadesłane do naszego archiwum.

Michał Ojczyk

inf. do "Biuletynu"

4

Sytuacja w środowisku harcerzy w Brodnicy już na początku okupacji stała się stosunkowo trudna. Przedwojenny komendant hufca brodnickiego hm. Jerzy Lenzion¹⁸⁸ jeszcze w grudniu 1939 r. nawiązał kontakt z jedną z największych wówczas ogólnopolskich organizacji konspiracyjnych - Komenda Obrońców Polski. Prawdopodobnie wprowadził go do tej organizacji w Toruniu jego brat Witold Lenzion, który pełnił ważną funkcję szefa wywiadu w Komendzie Okręgu Pomorskiego KOP. Hm. J. Lenzion przystąpił do tworzenia placówki KOP w Brodnicy. Organizował ją, opierając się na środowisku harcerskim. Na przełomie grudnia 1939 r. i stycznia 1940 r. odbyło się w Brodnicy zebranie, na którym oprócz J. Lenziona obecni byli: phm. Ludwik Grzemski, phm. Konrad Porada i H. O. Marian Sobociński, przed wojną członek klubu krótkofalowców, dysponujący własną radiostacją. Do KOP wprowadzony został przez J. Lenziona Aleksander Kruszczyński, dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności w Brodnicy, przed wojną przewodniczący Koła Przyjaciół Harcerstwa w tym mieście. Zaprzysiężeni przez J. Lenziona instruktorzy zaczęli nawiązywać dalsze, początkowo luźne, kontakty wśród brodnickich harcerzy. Przygotowywali w ten sposób grunt do rozbudowy organizacji; m.in. phm. K. Porada zaprzyściągł H. R. Leszka Zdrojewskiego, pracującego wówczas jako bufetowy w lokalu gastronomicznym. Dalszy rozwój placówki brodnickiej zatrzymała duża dekonspiracja, do jakiej doszło w Toruniu. W marcu 1940 r. gestapo dokonało tam licznych aresztowań wśród członków organizacji "Batalion Śmierci", powiązanej z Grunwaldem i Komendą Obrońców Polski. To spowodowało, że aresztowania przeniosły się wkrótce na członków KOP. W połowie marca 1940 r. funkcjonariusze gestapo rozpoczęli aresztowania w Brodnicy. Zatrzymany został wówczas hm. Jerzy Lenzion¹⁸⁹. Aresztowano także M. Sobocińskiego i K. Poradę. Przesłuchiwany był w tej sprawie również Aleksander Kruszczyński. Dzięki bohaterskiej postawie hm. J. Lenziona wsypa nie rozszerzyła się, a jego aresztowanych współpracowników wkrótce zwolniono. W związku z brakiem dokumentów trudno ustalić, czy już wówczas do działalności konspiracyjnej nie został włączony phm. Bernard Czołba, pracujący przed wojną podobnie jak J. Lenzion w KKO w Brodnicy¹⁹⁰. Obecnie trudno ustalić, czy z J.

¹⁸⁶ B. Myśliwek wspominał o tym phm. E. Dylewskiemu.

¹⁸⁷ AMS, rel. A. Zimnej.

¹⁸⁸ Hm. Jerzy Lenzion (1910-1940), pracownik Komunalnej Kasy Oszczędności. W 1931 r. utworzył w Brodnicy Krąg Starszoharcerski im. Andrzeja Małkowskiego. Od 1934 r. zastępca komendanta hufca brodnickiego harcerzy. Przymuszczałnie zaangażowany w prace dywersji pozafrontowej.

¹⁸⁹ Umieszczony został początkowo w Forcie VII w Toruniu, a następnie w więzieniu śledczym gestapo w Bydgoszczy. W dniu 9.9.1940 r. osadzony w więzieniu śledczym gestapo warszawskiego na Pawiaku. Rozstrzelany w grupie 200 więźniów Pawiaka w Palmirach 17.9.1940 r. Por. R. Domańska, dz. cyt, s. 93; W. Jastrzębski, *Terror i zbrodnia. Eksterminacja ludności polskiej i żydowskiej w rejencji bydgoskiej w latach 1939-1945*, Warszawa 1974, s. 216.

¹⁹⁰ Phm. B. Czołba aresztowany został przez gestapo za działalność konspiracyjną i ratując życie podjął współpracę z gestapo. W swoich powojennych zeznaniach twierdził, że stało się to w 1942 r. nie podał jednak nazwy organizacji, której był członkiem. Jako agent podlegał placówce gestapo w Grudziądzu i podporządkowany był funkcjonariuszowi Beno Henningowi. Brał następnie udział w rozpracowywaniu organizacji konspiracyjnych działających na Pomorzu. M.in. uczestniczył w pracach operacyjnych gestapo przeciwko orga-

Gąsiorowski A., *Stare Szeregi na Pomorzu* 89
1839-1945, Toruń 1998, s. 89

Z żałobnej karty.

Józef Duda

Urodził się 1 listopada 1919 r. w Nev London w USA, zmarł 26 listopada 1996 r. w Brodnicy. Pochodził z wielodzietnej rodziny chłopskiej, która po przyjeździe z Ameryki osiedliła się na gospodarstwie w pobliskim Bobrowie. Spośród licznego rodzeństwa wyróżniał się od dziecka zdolnościami muzycznymi i plastycznymi. Samodzielnie nauczył się grać na skrzypcach, akordeonie i pianinie. Przed wojną zdał tzw. małą maturę w Państwowym Gimnazjum w Brodnicy i rozpoczął naukę w Liceum Pedagogicznym w Grudziądzu, która na skutek wybuchu wojny przerwał po roku. W czasie wojny pracował w gospodarstwie niemieckim, a potem był organistą w Mszanie.

Po wojnie pracował początkowo jako nauczyciel w Szabdzie, następnie w Brodnicy. W roku 1954 przeszedł do pracy w Wydziale Kultury Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Brodnicy. W latach 1975-1981 był kierownikiem administracyjnym Muzeum Regionalnego w Brodnicy. Uzupełniał wykształcenie

W roku 1964 zamieszkał wraz z żoną i synami w wybudowanym przez siebie domu przy ulicy Orzeszkowej.

Zapisał się w pamięci brodniczian jako utalentowany, pracowity i skromny człowiek, zasłużony działacz kultury, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, wyróżniony za prace medalami, dyplomami i odznakami honorowymi.

Był pasjonatem fotografowania. Pozostawił po sobie imponującą kolekcję zdjęć Brodnicy, które napewno będą przydatne do kroniki miasta. Utrwalił na nich przeszłość i powojenne zmiany w wyglądzie ulic, zabytków i budowli miasta i regionu, którego był gorącym orędownikiem.

Chory na Brodnice
SĄSIAD

Konrad Porada - oficjalnie: harcerz, żołnierz Szarych Szeregów i wojsk polskich na zachodzie. Dla mnie - sąsiad.

- Co dobrego, panie Romanie, słychać?
- Nigdy nie pytał o złe. Kiedy indziej:

- Wnuczka czytała mi pana tekst z „Ziemii Michałowskiej”.

Poznaaliśmy się w ... piwnicy. Gdy wspominałem ze znajomymi, pomagającym mi podczas przeprowadzki, spływ kajakowy. Włączył się do naszej rozmowy. Harcerstwo i turystyka są pokrewne poprzez drogę, namiot, wodę, ognisko oraz stosunek do przyrody. One to sprawiły, że pomimo dużej różnicy wieku mieliśmy wspólne tematy, kiedy czasami przychodziło do nas na kawę. Były to także lekcje z historii Polski i Brodnicy.

Niestuszenie obawiał się, że może nas zanudzić. Każda rozmowa była inna. Pożyczał nam książki, tak jakby się dzielił dobrym słowem. Krótko przed śmiercią przyniósł Krystyny Daszkiewicz „Uprowadzenie i morderstwo ks. Jerzego Popiełuszki”. Nie mając tego dnia czasu mówić, że na kawę przyjedzie kiedy indziej. W książce tej znaleźliśmy motyw brodnicki.

W przedstawionych w niej zeznań ks. Józefa Nowakowskiego wynikało, że podobnych uprowadzeń w tamtym okresie było więcej: „Klucz” był ten sam. Samochód. Porywano z drogi. Zakładano kajdanki. W Brodnicy też był taki wypadek.” (str. 105/106)

Wkrótce po ostatnim spotkaniu dowiedzieliśmy się od sąsiadów, że „Pan Porada” jest w szpitalu. Podczas pogrzebu pomyślałem, że zapowiedzianą kawę będzie trzeba odłożyć do spotkania przy wiecznym ognisku.

Miroslaw R. Kaniecki

Osiem, przez osiem miesięcy przebywałem w 1 Szpitalu Wojennym Cassamassima, następnie po zmianie kategorii zdrowia z „A” na „D”, pracowałem w Archiwum i Muzeum Polowym nr 1 w Neapolu na terenie Włoch, do października 1946 r. Po ewakuacji wojska na teren Anglii zgłosiłem chęć powrotu do kraju, co też nastąpiło w czerwcu 1947 r. Po powrocie zostałem przyjęty do pracy w KKO miasta Brodnicy, oddział w Jabłonowie, gdzie przepracowałem do dnia 30 września 1947 r. Dnia 1 października tego samego roku rozpocząłem pracę w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego, oddział w Brodnicy. Pracowałem tam do 25 maja 1948 r. W dniu 26 maja podjąłem pracę w Narodowym Banku Polskim, oddział w Brodnicy i pracowałem tam 33 lata, do dnia przejścia na emeryturę. W czasie pracy w NBP aktywnie uczestniczyłem w działalności społecznej, byłem czynnym członkiem związków zawodowych, pełniłem różne funkcje od męża zaufania, do kilkakrotnej kadencji jako przewodniczący rady zakładowej. Za pracę w zw. zawodowych otrzymałem oznakę honorową. Od założenia oddziału samoobrony w NBP w Brodnicy byłem komendantem tego oddziału, aż do jego rozwiązania w 1975 roku, następnie byłem komendantem drużyny ochrony skarbcza, do 31 grudnia 1981 r. Po przejściu na emeryturę pracowałem społecznie w ZHP w komendzie hufca, w Brodnicy. W 1986 r. założyłem Krag Seniora ZHP, którym kieruję do dnia dzisiejszego.

Za udział w walkach nad Adriatykiem, w szeregach 2 Korpusu WP zostałem odznaczony m. in. Krzyżem Walecznych, Medalem Wojska oraz odznaczeniami brytyjskimi. a za długoletnią pracę w NBP Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Pamiątkowym

Konrad Porada
Brodnica
ul. Sienkiewicza 3

Z głębokim żalem żegnamy
KOL. KONRADA PORADĘ
członka Światowego Związku Żołnierzy
Armii Krajowej w Brodnicy,

zmarłego
w dn. 4. XII br.

Łączymy się w bólu z Rodziną

Koledzy i Koleżanki
z koła w Brodnicy

Z żalem zawiadamiamy, że dnia 4
grudnia 1996 roku odszedł na
WIECZNĄ WARTĘ, założyciel Kręgu
Seniora ZHP im. Jerzego Lendziona w
Brodnicy

s. p.
harc mistrz
KONRAD PORADAPogrzeb odbył się 7 grudnia 1996 r. na
cmentarzu parafialnym w Brodnicy.Składając wyrazy serdecznego
współczuciaRodzinie Zmarłego ze smutkiem żegnają
GO
HARCERSCY SENIORZY

IV.11. Korespondencja bieżąca
K. Porady z E. Zawacko i Funda-
cją:

1. List z 10.01.1991 w sprawie
K 17 K, mpis oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo Fundacji z 12.02.1991 w sprawie
releji i Pomorskiego Klasyka Pawła Skowrońskiego
AK, mpis, kop. k. 1 s. 2
3. Pismo K. Porady z 1.03.1991 w sprawie
K 17 K, mpis oryg. i z 16.04.1991 k. 1 s. 3
i z 31.05.1991 k. 1 s. 4
k. 1 s. 5
4. List E. Zawackiej z 5.07.1999
w sprawie działalności konspiracyjnej
na terenie Gosp. Brodnicze, kop.
oryg. mpis. k. 1 s. 6

Konrad Porada
ul. Sienkiewicza 3/5
87-300 Brodnica

Brodnica, dnia 10 stycznia 1991

do prof. Porada

17A
M 962 1991

Fundacja
Pomorskiej Armii Krajowej
w Toruniu

W załączeniu przesyłam żadaną relację wraz z moją fotografią.

Przeszło dwa lata temu kol. Leszek Zdrojewski z Sopotu przesłał pod adresem pani prof. Elżbiety Zawackiej dokumenty kol. Karola Szczepańskiego z Brodnicy i moje celem uzyskania Krzyża Armii Krajowej. Kol. Szczepański otrzymał w/w Krzyż po upływie pół roku, natomiast moja sprawa nie została do dnia dzisiejszego załatwiona.

Uprzejmie proszę o wyjaśnienie tej sprawy. Zaznaczam, że jestem członkiem Koła Żołnierzy AK w Brodnicy.

W związku z tym, że relację sporządziłem na żądanie p. prof. E. Zawackiej, proszę uprzejmie o powiadomienie jej o wpłynięciu relacji.

2 zał:
relacja
fotografia z czasów wojny

odpow. - podryskowca

Porada

FUNDACJA
Architektura Pomorskiej Armii
ul. Piekary 27, p. 23, 1st. 14 321
87-100 TORUŃ

L.dz. ¹⁷/82/91/A

Toruń, dnia 1991.02.12

Pan
Konrad PORADA
ul. Sienkiewicza 3/5
87-300 B r o d n i c a

Szanowny Kolego,

W odpowiedzi na list z 10 stycznia br. przesyłam, wraz z po-
dziękowaniem za relację legitymację Pomorskiego Erzyża Pamiątkowego AK

Z pozdrowieniem akowskim

zak. : legit.
adres grawera

wynawo 9202.91

22
Dot. Er. Pom. Pamiątk. AK
ul. Cegielna 136 m 24, tel. 173-44
87-100 TORUŃ

Konrad Porada
ul. Sienkiewicza 3/5
87-300 BRODNICA

Brodnica, 1991.03.01

L 149/7/91 B

Fundacja
Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej
 T o r u n i u

Serdecznie dziękuję za pismo z dnia 12 lutego br
oraz legitymację Odznaki Pamiątkowej Okręgu Pomorskiego
AK.

Jednocześnie chciałbym zapytać o losy złożonych
przez mnie dokumentów dotyczących nadania mi Krzyża AK.
Od czasu złożenia tych dokumentów upłynęło ponad dwa la-
ta, a sprawa dotychczas nie została załatwiona ani pozy-
tywnie ani negatywnie. Proszę uprzejmie o udzielenie mi
odpowiedzi na ten temat. Jeżeli wymagałoby to ode mnie
złożenia nowych dokumentów - to rezygnuję z prowadzenia
dalszego toku sprawy - ze względu na utratę wzroku nie
jestem w stanie niczego już wypełnić.

Z koleżeńskim pozdrowieniem

odp. Pamiątkowa Odznaka
do korespondencji. Pomocnik tam mi
nie ma już korespondencji, podane
na mi załatwienie od lat ponownie 92

foru

Konrad Porada
ul. Sienkiewicza 3 m.5
87-300 BRODNICA

1236/14/91 4
Brodnica, 1991.04.16

Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej
w Toruniu

Dziękuję za informację dotyczącą wysłania dokumentów do Londynu w sprawie nadania mi Krzyża Armii Krajowej. W związku z tym, że do dnia dzisiejszego nie doczekałem się realizacji tego wniosku proszę o monitowanie.-

zaf 1 tyi ~ zw

Konrad Porada

365/A/91 5

Wysłano Póml 2/10 z adresem
główna warszawska 27

Konrad PORADA
ul. Sienkiewicza 3
87-300 BRODNICA

Brodnica, dnia 31 V 1991

Fundacja
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
Wielce Szanowna Pani
Doc. Dr hab. Elżbieta Zawacka
Prezes Zarządu

w T o r u n i u

Uprzejmie donoszę, że otrzymałem z Londynu legitymacje: Krzyża AK oraz medalu Wojska Polskiego. W dołączonym piśmie podano, że chcąc otrzymać te odznaczenia należy wystawić czek GBP w walucie angielskiej.

W związku z tym, że nie posiadam konta w banku nie mogę w ten sposób uregulować kosztów odznaczeń, które chciałbym uzyskać.

Proszę uprzejmie o podanie jak należy postąpić w moim wypadku - czy mogę skorzystać z pośrednictwa Fundacji Archiwum.

Reflektuję na duży Krzyż AK /cena £ 3,50/
oraz duży medal WP /cena £ 3,00/ co łącznie z kosztami opakowania i przesyłki /£ 2,50/ wynosi £ 9,00.

Łączę wyrazy szacunku

Konrad Porada

P. Rowald Porada, Brodwinia Torun, 5 VII 1979 6

Szanowny Panie,
Otrzymaliśmy Pana listów poprzedniego p. l.
Zdrożarko z Sopotu.

Opracowywanie danych strukturalnych kobiet w wale
o niepodległość nie terminu sierpnia 1942/1944. Brodwinia
Amoyi przedk. spruce opracowania o organizację
struktury Komendy PK. 4 to mam trudności w
wzajemnym chronologizacji w obrębie personalny

P. Zdrożarko podaje, iż odwiedził Pan w Szwajcarii
w latach 1940-1942 i że był Pan zastępcą
Komisarza inspektoratu

Był Pan wprost pracował - 1 od kielcy - 2 poręba
Groszka, Altmanem, Jankowem, od Jankowem
z P. Wroblewskim a T. F. Wroblewskim? Czy wówczas już
był aktywny podraty, nie było a planowało a
jako były się strachu (wtedy już bardzo choć
ciepłota w formacji)

Był odwiedził Pan coś o. P. Gamski, od leg-
mistrzy, od, Antymonim, Kwaterny, w
crajskowskich w kierunku Brodwinia

Mam bardzo mało informacji o działalności
inspektorat w 1942/1944, obsady Brodwinia, kam
Marsko, Pajpim - czy mógłby mi Pan podać
niezwolnie a funkcje z których Panu dostał
mimo a może a pozostawia?

Byłby wdzięczny za każde informacje

Lepra wywarły ogromnie w nadziei, że stry-
mem dla pomogący utrwalenie tradycji
pomorskiej walki, oktawy tak mało wiadomo

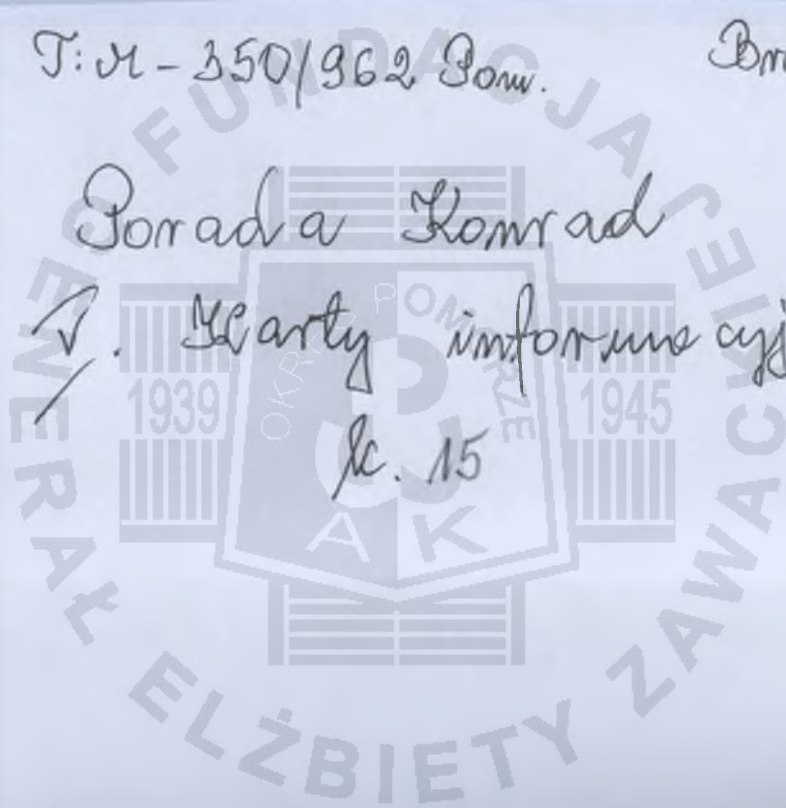
16 VII 79 Elżbieta Zawadzka
zob. kartki Porada

T: M - 350/962 Pom.

Brodnice

Porad a Komrad

1. Měarty informas a jme
lc. 15

Porodnice

Porodnice Komrad

87-300 Porodnice ul. Siemkiewiczów 3 i 5
tel 551

pracuje w Banku
działalność w Star Sier 1940-42, z ca. kradzieżi
złoty od Karol Bartel

R Porodnice telefonował do mnie 16 VII 79
powiedział, że to nieporozumienie, działał
tylko misją "niezłoty porucznik" + Jerzy Le-
dźwie. Został aresztowany z innymi kolegami
młodszym bratem przy Gętepo Porodnice
i wyprawy nie udało się

phm Porada Konrad

zob. rel. R. Szerepiński 5.3, ... 8

phm, dwukrotny porytowski więzień, w ramach Bezob. Ob.
zaprzeczony na I zbr. Komisji. harc. w Poradnicy

I 1940r

arrest 18 marca 1940r pod zarzutem zażożenia

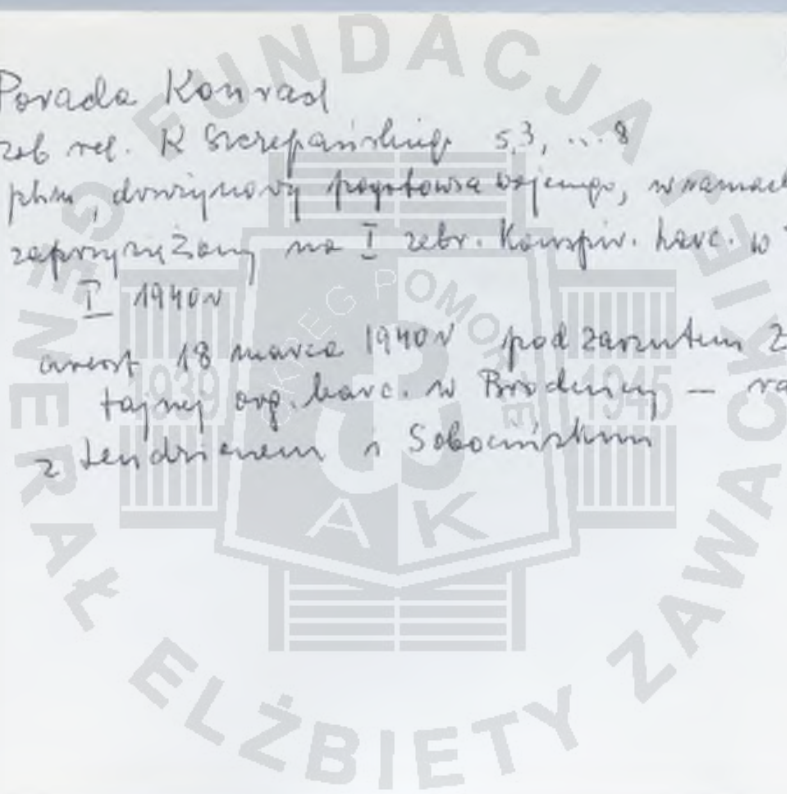
tajnej org. harc. w Poradnicy — razem

z Jendrikiem i Sobocimskim

Brodnie

↓

(Naw)

x

+ Porada Konrad

Brookline 3
RCP

Gonplu hawcowska zawiązana V 1940

+ Jerzy Leudrian z Tarnia lat 30

pracownik banku w Brookline, w Bostonie

[brat Włodzisław Leudrian (obraz Soreni)]

Brookline

Porada Konrad

} arentowni przez Getapo

Sobociński?

} przypuszczenie

Współpraca z Tarnia III 1940

Potem przez Rolasinski działający z

Leudrianem

inf. Porady

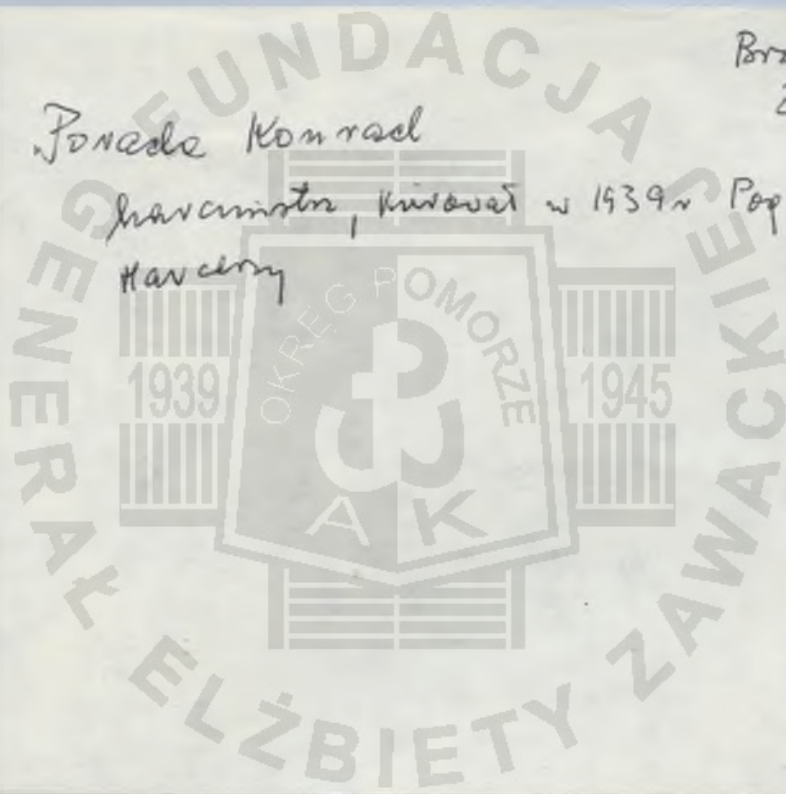
12. K. Lichanowski Str 367

zdjęcie u K. Szerepińskiego

Brodnice
ZHP 4

Fonada Konrad

harcemistrz, kmdant w 1939 r. Pow. Woj.
Harcem.

82

Brodnice 5

Porade Komrad

L. Zdrojista z Sopotu prosí o doručení
muj záprosení na nrocytaci formisty
27 IX 87 (midocinnu výřici Stifflefo - 27)

adres Brodnicca ul. Meickuvice 3/5

BRODZIŁA

6

ZHP - SZARE SZEREGI

PORADA KONRAD J. 5. V 1918 i w Brodnicach

I pól. sztywnia 1940 - 16. X 1942 - służył w Szarych Szeregach.

Publiczność zbrojne na Zachodzie: 12. V 1944 - 30. V 1947.

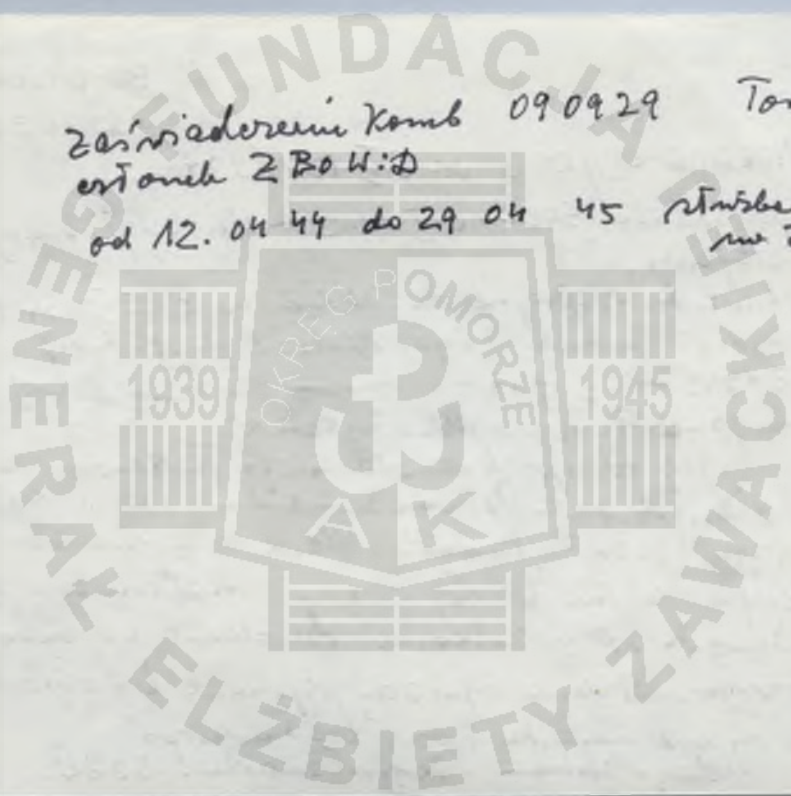
7 Dywizja Piechoty, 3 Dyw. Strzelców Kaskowych.

1 E 1945 - 20. V 1947 - archiwum, Muzeum Polowe w Regensburgu, następnie Foxley - UK, Anglia.

Wg relacji Jerzego Tordena - zamieszany w dokumentach Porady Konrada, w tym był dowódcą piątej Szarych Szeregów, która to zajmowała się kolportażem tajnej prasy i materiałami propagandowymi, prowadzono szkolenie wojskowe, przeprowadzano wywiady wojskowe i gospodarcze w rejonie miast i pow. brodnickiego. Relacja złożona w Okręgu Pomorskim SŻSk.

WSJ.

Zaświadczenie Komb 09 09 29 Toruń
entouck Z BOW:D
od 12. 04 44 do 29 04 45 Stabska w WP
na Zachodzie

Porada Komrad

obecnie mieszka Brodvice

ul. Sienkiewicza 315

Włoto Brodvice 1945

zob. listy II szodmische pom.

Ohr. Tonni 5227K

Brodvice
'Grunwald'
sore szr.

H.M.M.

Brodnice
2HP 8

Porade Komrad

1939

OKREG POMORZE

1945

zob. T. 1, Zdrojowski L.A., Insp.

I/1

HMM-95

Porada Komrad

Brodnice 9

Podczas dupkacji stykał się z nim
Stefan Karbowski.

Zob.: list A. Karbowskiego z dn. 15.01.96

HMM-96

a t. plm. Porada Konrad

Brodnice
KOP₁₀

Był obecny na zebraniu Komendy
Obrońców Polski na przełomie XII/39 i
I, 1940

zob: Gąsiorowski A. Szare Szeregi na Pomorzu
1939 - 1945, wyd. FAPK, str. 78.89

WZ. 8, 1001

11

Dnia 15 IV 2000 r. zmarł w Brodnicy **Konrad Porada**. Urodzony 6 II 1918 r. w Brodnicy, podczas niemieckiej okupacji harcerz Szarych Szeregów, członek tajnej organizacji „Grunwald”, zaprzysiężony przez Jerzego Lendziona. Aresztowany podczas fali aresztowań członków tej organizacji 18 listopada 1940 r., wkrótce zwolniony, podjął służbę konspiracyjną w AK.

Michał Ojczyk

„Bimbletyń” FAPAK nr 2/39/2000
zob. 2. II list f. Wultaniskiej
/ 2 24.01.2001

MP

++ Porada Komrad

Brodnice

52. Szt. 12.

Gymnazj

nota biograficzna

zob: "Bimletym" FZ PAK nr 1/2007

Wz. 10/107

a Porada Komrad

Produkta
ELOS 13

zob. J. Wultanski, Wspomnie-
nia z l. 1939-1945,
T.M. 585/585 Pom. Lujja
Wultanski, s. III/3
- Produkta

ELŻBIETY ZAWI
K. VIII'08

Porucznik Komrad
t s. Stanisława

Brodnice
AZL 14

nr. 6.02. ~~1944~~ 1948 Brodnice;

konspiracyja - IV 1940 - VI 1942

zob. Lista członków Ś.W.Ł.
ZiARN Okr. Tomii, s. 64;
t. problem. "organizacje
kombatanckie"

AZL. III '11

phm. Bronisław Komrad

Brodnica
L.O.P 15

wprowadzony do L.O.P przez
Jędrzeja Świdzińskiego; uczestniczył
w debatach na przełomie XII 1939
i I 1940; areszt. 18.03.1940.

zob. Gąsiorowski A., Komenda
Obrońców Polskich, Obrę Polonez,
Toruń 2012, s. 94, 136, 137

WR. VI '14

broń i ulki o foto

87-300

Brodnica, ul. Siemulowicza 3 m 5

M-962-350

Sz. Szer.
Grunwald
Brodnica

Porada Konrad

Porada Konrad

